

Aproprijacija

Marijana Hameršak, Uršula Lipovec Čebren, Jelka Zorn

Ono što vlasti pejorativno imenuju kao „zloupotrebe“, primjerice, azilnog ili viznog sustava, iz perspektive **autonomije migracija** prepoznaje se kao aproprijacija elementa azilnog sustava (objekata za smještaj, pripadnog administrativnog statusa i dr.) ili viza za zapošljavanje ili studiranje stranaca za potrebe realizacije kretanja. Osim o aproprijaciji prostora i prijevoznih sredstava, primjerice javnih ili napuštenih površina i objekata, planinskih i šumskih puteva, ili sustava zaštite, već spomenutog azilnog sustava ili koncepata poput **ranjivosti** i instituta braka, rada i slično, možemo govoriti i o aproprijaciji sredstava kontrole migracija.

Stephan Scheel (2019) detaljno je teorijski razradio pojam aproprijacije, etnografski ga fiksirajući uz utjelovljene prakse aproprijacije viznog sistema i njemu pripadnih tehnoloških rješenja i okvira. Prakse aproprijacije, smatra Scheel (2019: 92-96 et passim), nastaju istodobno u reakciji i u osloncu na sustave kontrole i sigurnosni aparat općenito. U reakciji, jer sigurnosni aparat ograničavajući mobilnost potencira prakse koje mu oponiraju, ali i u osloncu, jer taj aparat zbog svoje heterogenosti i kompleksnosti ovisi upravo o djelovanju onih čijom mobilnošću nastoji upravljati. Oni, što je još važnije, njegovu heterogenost i kompleksnost mogu iskoristi u svoju korist i migrirati unatoč tome što je to upravo ono što im se njime nastoji uskratiti. Drugim riječima, aproprijacija je neodvojivo isprepletena s kontrolom migracija te podrazumijeva potajno, što neprimjetnije prekodiranje sredstva i praksi kontrole kroz prividno pristajanje na suradnju. Kao takva ona je nužno ambivalentna. Dodatno, ona je i politička, jer izravno preispituje učinkovitost i legitimitet institucionaliziranih oblika vlasti.

Aproprijacija i **mobilna zajednička dobra** u središtu su i suvremenih književnih reprezentacija migracija, osobito kada se radi o tekstovima koji kritiku represivnog režima kontrole migracija i praksi poput **detencije** i deportacije oblikuju kroz ironiju i sarkazam kao u romanima *Dvije deke, tri plahte* Rodaana Al Galidija (2016) ili *Prava krv* Francesce Melandri (2017).

19. 12. 2022.

Literatura

Papadopoulos, Dimitris i Vassilis S. Tsianos. 2013. „After Citizenship. Autonomy of Migration, Organisational Ontology and Mobile Commons“. *Citizenship Studies* 17/2: 178-196.

Scheel, Stephan. 2019. *Autonomy of Migration? Appropriating Mobility within Biometric Border Regimes*. London i New York: Routledge.